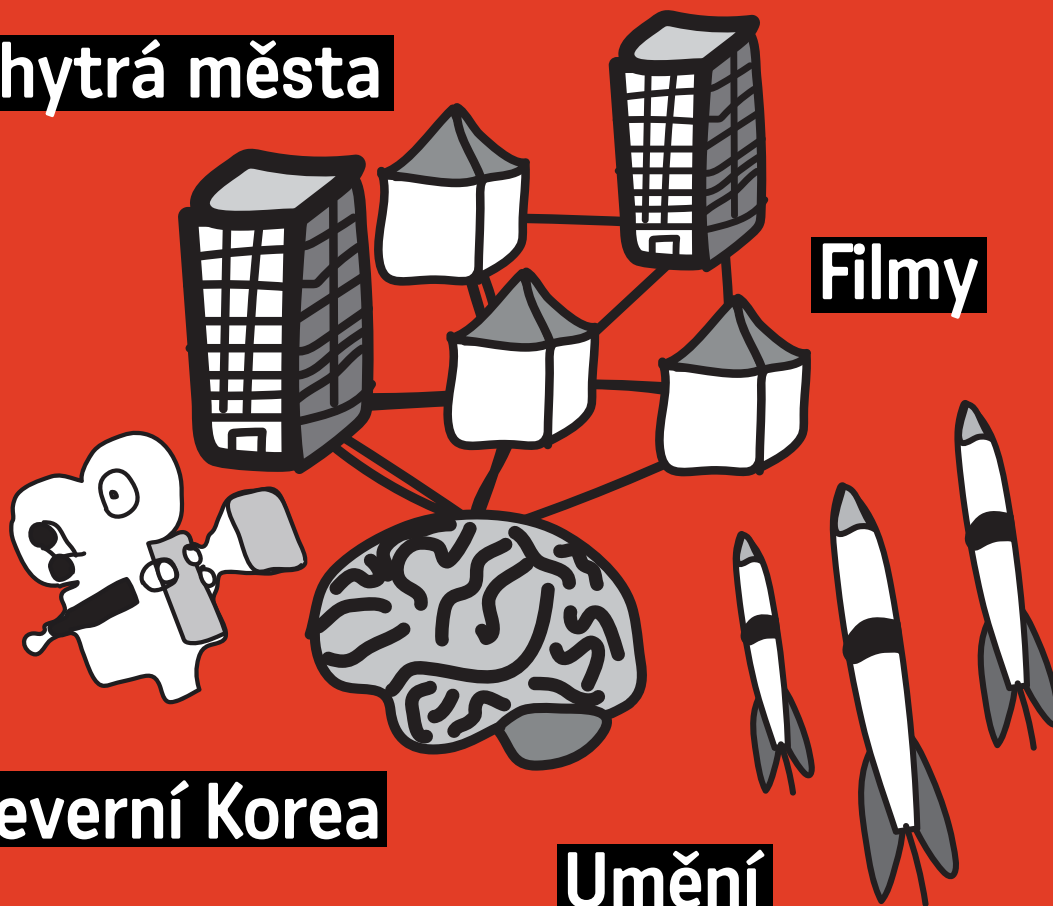

Trade-off

4/4
2018

- 8 Chytré město využívá stávající technologické platformy, nevymýšlí nové
- 32 Rozhovor s Jiřím Mádlem
- 66 Korejská telenovela: Hodný, zlý a ošklivý
- 100 Konec dobrých rozpočtů se blíží

Chytrá města

Severní Korea

Umění

Editorial

Jiří Schwarz

vydavatel časopisu Trade-off

MILÍ ČTENÁŘI,

Konec prázdnin a začátek nového školního roku signalizuje konec léta. Nejen dětem školou povinným, v současnosti všem od pěti do patnácti let, ale také dospívajícím, kteří se rozhodli dále se učit a studovat, začíná jiný denní režim. Mládež ve věku od 15 do 19 let představuje v současnosti téměř 95 % populačního ročníku. Prázdninovou spontánnost, nahodilost a bezstarostnost od září obvykle nahrazuje řád, disciplína a povinnost. Na úplném konci léta se po dětech a mládeži tomuto režimu podřizují vysokoškoláci, pro něž začíná akademický rok. V současnosti představují téměř 60 % každého populačního ročníku. Když ke školákům a studentům přiřadíme jejich rodiče a k nim připočteme 200 tisíc pedagogických pracovníků, a to od učitelů mateřských škol až po vysokoškolské pedagogy, včetně vychovatelů a školských pracovníků, zjistíme, že s koncem prázdnin se mění denní režim více než čtvrtiny obyvatel České republiky.

Před osmou hodinou ránní se vytváří dopravní špička, po ní až do odpoledne stoupá spotřeba elektřiny a s koncem vyučování se dopravní prostředky a silnice plní žáky a studenty jedoucimi domů. Dopravní a energetická špička samozřejmě existuje, i když se ve škole neučí. Když se ovšem učí, nápor na kapacitu

našeho dopravního a energetického systému je o poznání větší. V roce 1979 byla snaha o úsporu energie a rozložení její spotřeby do delších časových úseků korunována u nás zavedením letního času. Za čtyři desetiletí se úroveň technologií posunula natolik kupředu, že umělá změna času spojená s nutností nepřirozeného urychlování spojů na jaře a umělého zpoždování na podzim je zbytečná. Nevede k energetickým úsporám a někteří si na to za celou dobu ani nezvykli.

Letos na podzim bude Evropský parlament hlasovat o zrušení přechodu na letní čas v zemích EU. Pokud se tento návrh schválí, vrátíme se k jen jednomu času. A to k letnímu! To bude zásadní rozdíl oproti situaci před 40 a více lety. To znamená, že odpoledne nám bude slunce svítit o hodinu déle a po příchodu domů budeme mít relativně o hodinu více času. Více času na všechno, tedy i na četbu. Četbu, která nejen pobaví, ale i poučí, což se například týká i časopisu, který právě čtete. Díky ní nejenže porostou naše znalosti, ale i produktivita naší práce, která nám v budoucnu umožní trávit méně času v práci a více tam, kde se sami rozhodneme. Proto se teď snažme a těšme se na blízkou budoucnost!

Jiří Schwarz

S Pavlem Fischerem o Francii, Monaku a světové politice

Umění investovat a umění

86

3 Editorial

Chytrá města

8 Chytré město využívá stávající technologické platformy, nevymýšlí nové

Aleš Rod

12 Jak měřit chytré město v dopravě? Dejme slovo indexům

Michal Hejl

16 Rozhovor s Richardem Burešem, radním Prahy 1 Doprava v Praze: překotnými opravami před volbami nelze zakrýt ignorování problému

Aleš Rod

22 Anketa: Parkování v Praze

Aleš Rod

Blockchain

26 Vaše firma nepotřebuje blockchain. Vážně.

Dominik Stroukal

Filmy

30 Rozhovor s Jiřím Mádlem

Jakub Žofčák

38 Poslední tažení Hollywoodu

Jakub Žofčák

44 Kulturní válka a propaganda ve filmovém průmyslu

Vladimír Krupa

48 Jak diváci neztrácejí naději

Jakub Žofčák

Karl Marx

54 Měl Karl Marx pravdu o budoucím vývoji kapitalismu?

Matěj Šuster

Obsah

Severní Korea

- 60 Zapomenuté mise po „zapomenuté válce“: Československo v Repatriační a v Dozorčí komisi neutrálních států v Koreji.

Milada Polišínská

- 66 Korejská telenovela: Hodný, zlý a ošklivý

Jan Polišínský

- 70 Nuclear Wapons and Economic Prosperity: Two Complimentary Steps to Kim´s Survival

George Hays II

Kulatá výročí: 1968

- 74 Akční program roku 1968 – Reflexe a dopad

Radek Soběhart

Umění

- 80 Galerista Zdeněk Sklenář: Galerie je moje kazatelna

Adéla Vopěnková

- 86 Umění investovat a umění

Jiří Schwarz

Světová politika

- 90 S Pavlem Fischerem o Francii, Monaku a světové politice

Michaela Proskočilová

Studie CETA: Podnikání v taxislužbě

- 96 Na vlastní kůži: Řidičem taxi za desítky hodin běhání po úřadech, měsíce čekání a absolvování zbytečných zkoušek

Figurant CETA

Predikce rok poté

- 100 Konec dobrých rozpočtů se blíží

Jiří Táborský

Není umění film natočit, ale také ho prodat divákům.

Michaela Proskočilová
šéfredaktorka

Trade-off

ŠÉFREDAKTORKA

Michaela Proskočilová
michaela.proskocilova@trade-off.cz

REDAKCE

Petr Bartoň
Aleš Rod
Václav Rybáček
Radek Soběhart
Dominik Stroukal
Jakub Žofčák
redakce@trade-off.cz

MANAŽÉRI PROJEKTU

Martin Steiner
výroba
martin.steiner@trade-off.cz

Barbora Nedvěďová
marketing, distribuce
barbora.nedvedova@trade-off.cz

Pavla Hasmanová
marketing, inzerce, distribuce
pavla.hasmanova@trade-off.cz

GRAFICKÝ DESIGN

Tom Garcy

SAZBA

Pavel Vodička

GRAFY

Vissto s.r.o.

JAZYKOVÉ KOREKTURY

Jan Jaroš

TISK

Triangl, a. s.

VYDAVATEL

CETA – Centrum ekonomických a tržních analýz, z. ú.
Jungmannova 26/15, Praha 1
Tel.: 731 284 412
E-mail: info@eceta.cz
www.eceta.cz

Umění

80 Galerista Zdeněk Sklenář: Galerie je moje kazatelna

86 Umění investovat a umění

Galerista Zdeněk Sklenář: Galerie je moje kazatelna

Adéla Vopěnková

Neexistuje domácnost, kde by nebyl obraz. Jen v některých jsou špatné, říká Zdeněk Sklenář, sběratel, který patří mezi přední české galeristy a obchodníky s uměním. Přesto – nebo právě proto – rád opakuje, že peníze řeší hokynáři.

Adéla Vopěnková

P

Pokud není na svých cestách, můžete Zdeňka Sklenáře, milovníka Boštíka, Kupky, ale také Lao-C' a východní filosofie, potkat v jeho pražské galerii v Mikulandské ulici. Galerista, který vyniká touhou po poznání, životní energií a smyslem pro humor, je nejen synovcem známého malíře Zdeňka Sklenáře, ale také mužem, kolem nějž padají domy. Sň, kterou vybudoval na Smetanově nábřeží, smetl výbuch plynu v roce 2013. Ve chvíli, kdy jsme domlouvali tento rozhovor, se akorát zřítil jiný dům vedle galerie, té se ale nic nestalo. Napoprvé však tolik štěstí neměl, protože při explozi přišel o většinu děl, která tam v tu chvíli byla. Mnoho lidí se ho tehdy ptalo, o kolik peněz přišel. Odbýval je větou „Peníze řeší hokynář“ a používá ji rád i v jiných případech.

Hovorům o své minulosti a soukromí se spíš vyhýbá, o umění a svém přístupu k životu však mluví moc rád. Během chvíle se tak dozvíte, proč každé ráno začíná sklenicí čistého citronového freshe (ano, to skutečně probere každého) anebo proč tolik miluje tatarské bifteky. Hovězího masa sní prý až kilo denně a je schopen si ho dát nejen jako hlavní chod, ale i jako dezert. Má pro to zajímavé vysvětlení; je přesvědčen, že má mongolské předky, válečníky, kteří kdysi ve středověku přišli na jižní Moravu. Přistoupíte-li na to, že mluví vážně, už vás nepřekvapí, když popisuje, jak slavil Čingischánovy narozeniny nebo jak poprvé přiletěl do Číny a začal zpívat. „Lidé kolem si mysleli, že jsem blázen, ale já věděl, že tohle je moje osudová země. Ostatně 169. cesta to jen potvrdila,“ říká.

● Vaším strýcem byl Zdeněk Sklenář, malíř a grafik, o němž bylo hodně napsáno. Kdo ale byli vaši rodiče?

Moji rodiče byli oba učitelé. Skvělí lidé, kteří se těšili z toho, když se žáci k nim vraceli. Prostředí doma bylo laskavé a prochnuté uměním. To mě odmalička formovalo.

● Pamatujete si, který konkrétní obraz stál na začátku vaší sběratelské vášně?

Určitě to byly obrazy mého otce, který maloval, stejně jako strýc. Na rozdíl od něj byl ale nedělní malíř, což byl takový prvorepublikový pojem pro neprofesionály, kteří brali štětce do ruky jen ve chvílích volna. Narodil se roku 1910 a byl to velmi pokorný člověk, ostatně jako mnoho lidí z téhle generace, kteří prožili konec monarchie, dvě světové války, ekonomickou krizi...

Můj tatínek navzdory všemu ale celý život žil svůj sen, obklopen blízkými lidmi.

● Jak vaše rodina prožívala období socialismu?

Myslím, že se postoj ke komunistické moci často vyhrcoje. Moji rodiče se svou zkušeností vždycky žili s jistotou, že jde pouze o dočasné období, které jednou skončí, věděli, že ta ideologie je vadná.

● Profesionálně jste se začal uměním zabývat už před rokem 1989?

Ne, vůbec ne. Pracoval jsem v sociální oblasti a pomáhal jsem lidem nalézt uplatnění v životě. Svou sbírku jsem začal budovat, když zemřel můj strýček Zdeněk Sklenář v roce 1986. Tehdy jsem zdědil nějaké jeho obrazy a stal jsem se nositelem části rodinného odkazu. To ve mně odstartovalo hlubší zájem. Ještě před revolucí jsem na doporučení Václava Boštíka, kterého jsem si hluboce vážil, vyhledal další výtvarníky, mezi nimi třeba Milana Grygara, Zdeňka Sýkoru nebo Karla Malicha.

● Navštívil jste je s cílem poříditi si jejich obrazy?

To ne, moje motivace vycházela z touhy dozvědět se o životě co nejvíc. Měl jsem pocit, že právě oni by mi mohli dát odpovědi na otázky, na které mi do té doby nikdo odpovědět nedokázal. Umění v tom ale hrálo roli. Jde o téměř boží sdělení, nejen o nějakou dekoraci. Malíři mě učili číst obrazy, mluvili jsme o tom, proč se mi který líbí nebo ne, a o tom, co je v nich univerzálního, co přesahuje hranice, jak je možné, že se nejlepší mistři a jejich díla stávají nesmrtelnými.

● A proč jen tak málo českých výtvarníků překonalo hranice Česka, respektive Československa?

Naopak. My máme na nízký počet obyvatel vysoký počet osobností, které se prosadily v zahraničí. Dnes už mladší lidé hovoří cizími jazyky, podobně, jako tomu bylo za první republiky, kdy umělci cestovali a dokázali přizpůsobit svůj umělecký výraz prostředí, kde žili. Umělci, kteří tvořili v Československu a dokázali se prosadit venku, měli kolem sebe okruh přátel a podporovatelů, kteří jim pomohli se prosadit. Bez toho by o nich nikdo nevěděl.

Bude ještě dlouho trvat, než nás Západ začne brát vážně. Studená válka v jistém smyslu stále trvá.

● **Umělecká komunita v Československu před válkou inklinovala k Paříži, což bylo během období komunismu přerušeno. Pozorujete nějaký posun ve výtvarném umění za posledních osmnáct let?**

Obávám se, že bude ještě dlouho trvat, než nás Západ začne opět brát vážně. Studená válka v jistém smyslu v myslích Západoevropanů stále trvá a na nás se pořád dívají s podezřením. Jako bychom byli o něco méně než oni.

● **Jak se to dá změnit?**

Myslím, že to, jak nás ostatní vidí, záleží na tom, jaké u nás máme vůdčí osobnosti, a také na tom, jestli má náš stát nějakou vizi. Pokud to u nás vypadá takhle, nemůžeme od ostatních chtít, aby nás brali jako rovnocenné partnery. Co se týče oceňování uměleckých děl, tvrdím, že cena těch našich není adekvátní tomu, za kolik by se prodávala v zemi se silnou ekonomikou. Svět zájímají velcí a mocní, a to my teď nejsme.

Kupovat česká vrcholová díla dnes je jako kupovat ve směnárně euro za 8 korun.

● **Jak si stojí čeští umělci ve světě?**

Jejich význam roste, ale já tvrdím, že kupovat vrcholová díla dnes je jako kupovat ve směnárně euro za 8 korun. Ti, co se domnívají, že je trh na vrcholu, žijí v omylu. Kupka prostě do budoucna nebude stát jen miliony eur.

● **Inklinují Češi k nějakému typu výtvarného vyjádření?**

Češi jsou zatíženi Josefem Váchalem a Janem Zrzavým. Asi protože nám konvenují temné hlubiny, smutek a nostalgie. My dáme na vášně, nemáme v sobě racionalitu Němců nebo Švýcarů.

● **A jací umělci z řady těch, kteří aktuálně tvoří a vystavují, vás coby galeristu a obchodníka s uměním zájímají?**

Všichni. Míra známosti nebo neznámosti v obecném povědomí během života umělce pro mě nehraje roli, protože jak dokazuje zkušenost, tohle není kritérium kvality.

● **Během těch let, co sbíráte umění, udělal jste někdy nějaká chybná rozhodnutí?**

Na začátku manželství s mou ženou jsme objevovali umění, nad kterým jste žasli, a později jsme pochopili, že to byl omyl. Ale ponecháváme si je jako připomínku toho, že cesta k vrcholu bývá nesnadná. V umění je všechno na dlouho. Odstup 30 let je jistým kritériem, ale teprve 300 let je solidní měřítko kvality.

● **Spletl jste se ve výběru i později?**

Občas jsem ve své dobrosrdečnosti vyhověl některému z přátel umělců, kteří potřebovali finančně vypomoci, tyto obrazy jsou dnes v mém majetku ve zvláštní sekci a neobchoduji s nimi. Dneska už v takových případech raději peníze rovnou věnuji.

● **Co kromě vkusu potřebuje člověk, aby koupil kvalitní obraz?**

Velkou roli hraje schopnost intuice, rozhled, vzdělání, zvědavost. Jistotu, že dílo přetrvá věky, ale stejně nikdy nemáte. Podstatná je předurčenost umělce. Třeba Václav Boštík ji bezesporu měl. Lidé jako on mají schopnost rozpoznat, co je kvalitní a co jen pomíjivé, a být s nimi je velmi inspirativní. To on mě naučil, že dobrý obraz vychází z disciplíny umělce, z toho, jak dovede emoce držet na uzdě. Říkal, že dobré dílo je jako složitá matematická rovnice, která vychází. >

**Inspiruje mě Leroy Chiao.
S ním už slov netřeba.
Navíc stejně jako já miluje
tatarské bifteky.**

▷ ● **Kteří lidé, kromě zmíněného Václava Boštíka, vás v životě a práci inspirují?**

Na prvním místě to byl ctihodný pán Václav Straka, kněz a děkan svitavský, který nade mnou převzal ochrannou ruku po smrti tatínka. Ten na mě působil jako stabilizátor v době, kdy jsem miloval punkové hnutí a breakdance. Dotkl se mě Norodom Sihamoni, Jeho Veličenstvo král Kambodže. A inspiruje mě Leroy Chiao. S ním už slov netřeba. Navíc stejně jako já miluje tatarské bifteky.

Jsou lidé, v jejichž přítomnosti hodnoty padají, a pak jsou druzí, v jejichž přítomnosti rostou.

● **Jste také první galerista v Česku, který začal propojovat výtvarné umění s architekturou. Všechny vaše síně jsou dílem Josefa Pleskota. Jak jste narazil na něj?**

Nabídl jsem mu možnost vydání knihy o jeho díle. Když jsem se s ním potkal, bylo mi jasné, že jde o mimořádný talent. Jsou lidé, v jejichž přítomnosti hodnoty padají, a pak jsou druzí, v jejichž přítomnosti rostou, a to je právě případ Pleskota, který umí zvláště propojovat starodávné a nové.

● **Která z těch téměř 200 výstav, které jste doposud uspořádal, pro vás byla nejnáročnější?**

Každá výstava je pro mě otázka života a smrti. Vychází z jistoty, že to, co představuji, má hodnotu společenského jevu. Galerie je moje kazatelna a skrze obrazy, které představuji, hovořím. Za všechny bych jmenoval výstavu Františka Kupky v Národní galerii v Pekingu nebo Bohuslava Reynka tamtéž, či Zdeňka Sklenáře v Číně. Extrémní termíny jsme museli splnit v Pekingu, kam jsme přivezli výstavu Milana Grygara v Today Art, a to pro její technickou náročnost a nesmyslně krátký čas. Číňani nám dali pouhý jeden a půl dne. Čína je taková, otevře vám dveře a pak musíte prokázat, že umíte.

● **Co předchází tomu, než někomu prodáte obraz?**

Než něco nabídnu, musím vědět, že prodávám něco, co je hodno mého jména. Když dílo uznám, pak oslovím ty, kteří jsou pro něj určeni. Každý člověk touží po kráse. Za prvních šest měsíců má galerie kolem 200 nových klientů. Jejich vztah s ní často vzniká bez mého vlivu, projdou se výstavou, promluví s mými kolegy, s umělcem. Už v tu chvíli vidíte, jak kdo reaguje. Všichni ti, co přicházejí, touží po kráse a podstatné je si nejdříve vyjasnit, co je krása, po čem touží. Síla galeristy je v tom, že dokáže odhadnout, co se ke komu hodí a co komu pro jeho účel dává smysl. Je potřeba myslet na jejich blízké, kteří budou

s dílem žít. Děti jsou dobrým vodítkem pro to, zda dílo vlastnit, či ne. Dítěti je jedno, jak sebevědomě se umělec prezentuje, ono vám klidně řekne: Mami, mně se to nelíbí. Pochopitelně je potřeba zvážit také věk dítěte a fakt, že dílo může předjímat jeho psychologický vývoj.

O jednom obraze jsem přemýšlel 18 let, než jsem pochopil, že ho musím mít.

● **Jak často se vám stává, že si koupíte obraz, doma ho pověsíte na zeď a zjistíte, že vám vadí?**

Někdy vyhledávám obrazy, které nedokážu přijmout, abych sám sebe prověřil. Než si je ale vezmu domů, tak čekám. O jednom obraze od Josepha Beuyse jsem takhle přemýšlel 18 let, než jsem pochopil, že ho musím mít. Když se postavíte před obraz, je důležité, abyste ho nezavrhl jen proto, že vás provokuje, ruší. To ještě neznamená, že to dílo je špatné. Může to znamenat, že jste tak slabá, abyste přijala tak velké dílo. S úsudkem je dobré si dát načas, i když se vám něco od začátku velmi líbí.

● **A jaké umění tedy preferujete v soukromí?**

Vybírám si takové, které ve mně vyvolává smyslné rozkošnictví, pocit naplnění. Je to, jako když se zamilujete, díla, která vám dávají pocit, že vše je možné.

● **Kdybyste si měl vybrat jedno jediné dílo, které byste si vzal s sebou...**

... myslíte jako do hrobu? Asi kamennou plastiku, ta přežije věky. Konkrétně asi jednu sochu Václava Boštíka, kterou mám moc rád. Protože až by jednou přišla doba archeologických nálezů, tak by si řekli: „Á, tak tohle je krásná ukázka románské kultury“, toho období kolem roku 1000, které mnozí – včetně mě – považují za vrchol naší kultury. Od té doby už lidstvo jenom degraduje. ☒

Zdeněk Sklenář (57)

Významný český galerista, nakladatel, producent filmů o umění, sběratel a obchodník s uměním. První galerii si otevřel v polovině 90. let v Litomyšli, od roku 1998 působí v Praze. O své prostory na Smetanově nábřeží přišel v roce 2013 po masivním výbuchu plynu v sousedním domě. Nyní působí v síni navržené architektem Josefem Pleskotem v Mikulandské ulici v nově postaveném polyfunkčním domě, známém pod přezdívkou „Drn“, kde jsou aktuálně k vidění obrazy Milana Grygara. Na příští rok chystá výstavu průkopníka nových médií Nam June Paika. K umění ho přivedl otec a také jeho strýc, malíř a grafik Zdeněk Sklenář.

Karel Malich

Galerie Zdeněk Sklenář

12/9 – 24/11/2018

Schönkirchovský palác
Mikulandská 7, Praha 1 - Nové Město
úterý – sobota od 13 do 18 hodin
www.zdeneksklenar.cz